Veiligheidsplan

ISLAMITISCHE BASISSCHOOL
AS-SOEFFAH

September 2026

VEILIGHEIDSPLAN IBS AS-SOEFFAH

Schooljaar 2026-2027

Jaarlijks te evalueren

Inhoud

Veiligheidsplan 0
1. Visie op sociale veiligheid 2
1.1 Ons identiteit als fundament 2
1.2 Samenhangende aanpak 4
1.3 Wettelijke verantwoordelijkheid 4
1.4 Samenhang met andere beleidsdocumenten 4
1.5 Cyclisch werken aan sociale veiligheid 5
1.6 Wettelijke kader 6
2. Preventief veiligheidsbeleid 6
2.1 Een positief en veilig pedagogisch klimaat 6
2.2 Vreedzaam als preventieve basis 7
2.3 Leerlingmediatie en conflicthantering 8
2.4 Preventie van pesten en grensoverschrijdend gedrag 9
2.5 Samenwerking met ouders 10
2.6 Vroegtijdig signaleren 10
3. Signalering en monitoring van sociale veiligheid 11
3.1 Dagelijkse signalering 11
3.2 Systematische monitoring met Leerling in Beeld 11
3.3 Analyse en bespreking van signalen en monitoringsgegevens. 12
3.4 Van analyse naar actie 12
3.5 Evalueren en bijstellen 12
4. Handelen bij ongewenst en grensoverschrijdend gedrag 13
4.1 Uitgangspunten bij het handelen 13
4.2 Onderscheid tussen ongewenst en grensoverschrijdend gedrag 13

4.3 Time-in en time-out 14
4.4 Handelen bij grensoverschrijdend gedrag 14
4.5 Herstel en terugkeer 15
4.6 Registratie, oudercontact en opschaling 16
5. Pesten en sociale veiligheid 16
5.1 Uitgangspunten en definitie van pesten 16
5.2 Preventieve aanpak 17
5.3 Signaleren en melden van pesten 17
5.4 Handelen bij pesten: Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA) 18
5.5 Digitaal pesten 19
5.6 Ouders, registratie en nazorg 19
6. Ondersteuning, zorg en samenwerking met ouders 20
8. Communicatie en klachten 21
9. Specifieke veiligheidsdomeinen 21
10. Evaluatie, borging en PDCA 21
11. Samenhangende documenten 22

1. Visie op sociale veiligheid

1.1 Ons identiteit als fundament

IBS As-Soeffah is een islamitische basisschool waar onderwijs, opvoeding en persoonsvorming met elkaar verbonden zijn. Onze islamitische identiteit vormt het fundament van waaruit wij kijken naar kinderen, naar elkaar en naar onze verantwoordelijkheid voor een veilige schoolgemeenschap.

Binnen de islam staat de waardigheid en veiligheid van de mens centraal. Allah ﷻ zegt:

“En voorzeker, Wij hebben de kinderen van Adam geëerd.”
(Qur’an 17:70)

Ieder kind is waardevol en verdient het om met respect en waardigheid behandeld te worden. Daarom willen wij dat leerlingen zich op As-Soeffah gezien, gehoord, geaccepteerd en beschermd weten.

Ook in de omgang met elkaar geeft de Qur'an duidelijke richting. Allah ﷻ zegt:

"O jullie die geloven, laat een volk een ander volk niet bespotten; misschien zijn zij wel beter dan zij."
(Qur'an 49:11)

Dit vers raakt rechtstreeks aan sociale veiligheid. Bespotten, kleineren, uitsluiten en elkaar kwetsen passen niet bij de wijze waarop wij binnen onze schoolgemeenschap met elkaar willen omgaan.

De Profeet ﷺ heeft daarnaast gezegd:

"Een moslim is degene voor wiens tong en hand de moslims veilig zijn."
(Ṣaḥīḥ al-Bukhārī en Ṣaḥīḥ Muslim)

Veiligheid gaat daarmee niet alleen over fysieke veiligheid, maar ook over onze woorden en ons gedrag tegenover anderen. Vanuit deze islamitische opdracht leren wij leerlingen verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen handelen en voor het welzijn van de mensen om hen heen.

De zorg voor kinderen beschouwen wij bovendien als een amanah: een verantwoordelijkheid die aan ons is toevertrouwd. Dat betekent dat medewerkers niet alleen verantwoordelijk zijn voor goed onderwijs, maar ook voor het beschermen van de fysieke, sociale en emotionele veiligheid van leerlingen. Dit uitgangspunt was ook al expliciet aanwezig in het eerdere veiligheidsplan.

Waarden als respect, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid, zorg voor elkaar en het respecteren van verschillen krijgen vanuit deze bronnen betekenis in ons dagelijks handelen. Zij sluiten tevens aan bij onze burgerschapsopdracht. Wij willen leerlingen begeleiden tot actieve, weerbare en verantwoordelijke burgers die stevig geworteld zijn in hun islamitische identiteit en tegelijkertijd met respect en openheid omgaan met de diversiteit binnen de Nederlandse samenleving.

Sociale veiligheid betekent voor As-Soeffah daarom meer dan de afwezigheid van pesten, agressie of grensoverschrijdend gedrag. Wij streven naar een schoolgemeenschap waarin leerlingen leren dat zij zelf bijdragen aan de veiligheid en het welzijn van de ander.

1.2 Samenhangende aanpak

De aanpak van sociale veiligheid bestaat uit preventie, signalering, interventie, ondersteuning, registratie en evaluatie. Vreedzaam vormt een belangrijke preventieve basis. Kleine en oplosbare conflicten kunnen, binnen duidelijke grenzen, worden begeleid via leerlingmediatie. Bij ongewenst gedrag wordt gewerkt volgens de schoolbrede afspraken rondom time-in en time-out. Bij pesten wordt gehandeld volgens het anti-pestbeleid en de oplossingsgerichte pestaanpak. Bij ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag wordt de escalatieladder gevolgd. Wanneer gedrag of sociaal-emotionele ontwikkeling om aanvullende ondersteuning vraagt, wordt aangesloten bij de ondersteuningsstructuur van de school.

1.3 Wettelijke verantwoordelijkheid

De school draagt zorg voor een sociaal veilige leer- en werkomgeving en voert beleid gericht op het voorkomen, signaleren en aanpakken van onveiligheid. De school monitort de veiligheidsbeleving van leerlingen en gebruikt signalen en gegevens om het beleid en de uitvoering waar nodig bij te stellen.

[Bij definitieve vaststelling: actuele wettelijke verwijzingen en eventuele bovenschoolse verantwoordelijkheden controleren en aanvullen.

1.4 Samenhang met andere beleidsdocumenten

Het veiligheidsplan staat binnen IBS As-Soeffah niet op zichzelf. Sociale veiligheid is verweven met onze islamitische identiteit, burgerschapsvorming, het pedagogisch handelen en de ondersteuningsstructuur van de school. De uitgangspunten uit dit veiligheidsplan worden daarom verder geconcretiseerd in verschillende school- en bestuursdocumenten.

In samenhang met dit veiligheidsplan zijn in ieder geval de volgende documenten van belang:

- Beleidsplan Burgerschap IBS As-Soeffah beschrijft de visie op burgerschap vanuit de islamitische identiteit en de wijze waarop leerlingen worden voorbereid op deelname aan de pluriforme en democratische samenleving;
- Vreedzaam vormt een belangrijke basis voor het pedagogisch klimaat, burgerschapsvorming, sociale vaardigheden, conflicthantering en het leren omgaan met verschillen;
- Beleid leerlingmediatie beschrijft hoe leerlingen binnen duidelijke kaders leren verantwoordelijkheid te nemen voor het vreedzaam oplossen van kleine conflicten. Volwassenen blijven daarbij eindverantwoordelijk voor de veiligheid.

- Anti-pestbeleid IBS As-Soeffah beschrijft de preventieve en curatieve aanpak van pesten, waaronder de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA);
- Stappenplan time-in/time-out beschrijft het pedagogisch handelen bij ongewenst gedrag en de wijze waarop leerlingen worden ondersteund om weer aan te sluiten bij de groep;
- Grensoverschrijdend gedrag beschrijft de stappen bij ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag, waaronder registratie en oudercontact;
- Zorgplan IBS As-Soeffah beschrijft de ondersteuningsstructuur, signalering, leerling- en groepsbesprekingen en de rol van onder andere leerkracht, intern begeleider en ouders;
- Klachtenregeling, meldcode en relevante bestuursprotocollen beschrijven de procedures en verantwoordelijkheden wanneer specifieke veiligheidsvraagstukken daarom vragen.

1.5 Cyclisch werken aan sociale veiligheid

Sociale veiligheid vraagt om voortdurende aandacht. IBS As-Soeffah werkt daarom cyclisch aan het bewaken en versterken van de sociale veiligheid. We signaleren, analyseren, handelen, monitoren, evalueren en stellen bij.

Signalen uit de dagelijkse praktijk, gesprekken met leerlingen en ouders, observaties, registraties en de monitoring van de sociale veiligheid worden gebruikt om te bepalen wat individuele leerlingen, groepen of de school als geheel nodig hebben. Waar nodig worden maatregelen getroffen en wordt gevolgd of deze het gewenste effect hebben.

De uitkomsten worden niet alleen gebruikt om op incidenten te reageren, maar juist ook om preventief te kijken naar het pedagogisch klimaat en het veiligheidsbeleid. Daarmee is sociale veiligheid onderdeel van de kwaliteitszorg van IBS As-Soeffah en sluit het aan bij de PDCA-cyclus (Plan – Do – Check – Act).

Deze formulering vind ik sterk voor de inspectie, omdat zij expliciet benadrukt dat monitoring geen doel op zichzelf is: een school moet de uitkomsten gebruiken om waar nodig maatregelen te nemen en het veiligheidsbeleid bij te stellen.

1.6 Wettelijke kader

IBS As-Soeffah geeft met dit veiligheidsplan uitvoering aan de wettelijke zorgplicht voor veiligheid op school, zoals vastgelegd in artikel 4c van de Wet op het primair onderwijs (WPO).

Deze zorgplicht houdt onder andere in dat de school:

- beleid voert gericht op de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen;
- de veiligheid en het welbevinden van leerlingen jaarlijks monitort met een instrument dat een actueel en representatief beeld geeft;
- de resultaten van deze monitoring beschikbaar stelt aan de Inspectie van het Onderwijs;
- de taken van het coördineren van het beleid tegen pesten en het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten bij een persoon belegt;
- op basis van signalen, incidenten en monitoringsgegevens waar nodig maatregelen neemt om de veiligheid te verbeteren.

2. Preventief veiligheidsbeleid

2.1 Een positief en veilig pedagogisch klimaat

IBS As-Soeffah wil een schoolgemeenschap zijn waarin leerlingen zich veilig, gezien en geaccepteerd voelen. Sociale veiligheid begint daarom niet bij het reageren op incidenten, maar bij het dagelijks creëren van een positief, voorspelbaar en respectvol pedagogisch klimaat.

Van medewerkers wordt verwacht dat zij hierin een voorbeeldfunctie vervullen. Zij bouwen aan positieve relaties met leerlingen, spreken duidelijke verwachtingen uit, stellen grenzen en reageren consequent op gedrag dat de veiligheid of het welzijn van anderen schaadt. Leerlingen leren tegelijkertijd verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gedrag en voor hun bijdrage aan de groep en de schoolgemeenschap.

Deze verantwoordelijkheid sluit aan bij onze islamitische identiteit. De Profeet ﷺ heeft gezegd:

“Ieder van jullie is een hoeder en ieder van jullie is verantwoordelijk voor wat aan hem is toevertrouwd.”
(Ṣaḥīḥ al-Bukhārī en Ṣaḥīḥ Muslim)

Binnen As-Soeffah zien wij de zorg voor kinderen als een amanah. Dit betekent dat medewerkers verantwoordelijkheid dragen voor een omgeving waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen zonder angst voor pesten, uitsluiting, discriminatie, intimidatie of geweld. Een

Preventief werken betekent binnen As-Soeffah dat we investeren in positieve relaties en groepsvorming, gewenst gedrag expliciet aanleren en voorleven, duidelijke grenzen stellen, leerlingen leren omgaan met verschillen en conflicten en vroegtijdig reageren op signalen van sociale onveiligheid.

Deze preventieve aanpak krijgt onder andere vorm binnen Vreedzaam, leerlingmediatie, het burgerschapsbeleid, het anti-pestbeleid en de ondersteuningsstructuur van de school.

2.2 Vreedzaam als preventieve basis

Binnen IBS As-Soeffah vormt Vreedzaam een belangrijke basis voor het pedagogisch klimaat en de sociale veiligheid. De uitgangspunten van Vreedzaam sluiten aan bij onze islamitische identiteit en onze visie op burgerschap: leerlingen leren dat zij onderdeel zijn van een gemeenschap en medeverantwoordelijk zijn voor de manier waarop we binnen die gemeenschap met elkaar omgaan.

Vreedzaam wordt schoolbreed ingezet. Leerlingen leren onder andere om naar elkaar te luisteren, rekening te houden met verschillen, verantwoordelijkheid te nemen, samen beslissingen te nemen en conflicten op een vreedzame manier op te lossen. Daarmee werken we structureel aan sociale vaardigheden en aan een positief en veilig klimaat in de groep en de school.

De thema's binnen Vreedzaam ondersteunen deze doorgaande lijn. Leerlingen werken aan het gevoel dat we bij elkaar horen, leren conflicten op te lossen, hebben oor en hart voor elkaar, leren een bijdrage te leveren aan de gemeenschap en ervaren dat mensen verschillend mogen zijn. Deze doelen zijn ook expliciet verbonden aan het bevorderen van een veilig sociaal klimaat en het voorkomen van pesten.

De uitgangspunten van Vreedzaam zijn niet beperkt tot de lessen. Zij worden zichtbaar in de dagelijkse omgang, de taal die medewerkers en leerlingen gebruiken, de wijze waarop conflicten worden begeleid en de verantwoordelijkheid die leerlingen krijgen binnen de school. Zo ontstaat een gezamenlijke pedagogische taal die bijdraagt aan voorspelbaarheid en veiligheid.

Vanuit deze basis krijgen leerlingen, passend bij hun leeftijd en ontwikkeling, ook verantwoordelijkheid voor het schoolklimaat. Leerlingmediatie is hiervan een concrete uitwerking: getrainde leerlingen uit de groepen 6, 7 en 8 ondersteunen andere leerlingen bij het oplossen van kleine en oplosbare conflicten. De verantwoordelijkheid voor de sociale veiligheid blijft altijd bij de volwassenen.

2.3 Leerlingmediatie en conflicthantering

Binnen IBS As-Soeffah zien we conflicten tussen leerlingen niet alleen als situaties die opgelost moeten worden, maar ook als momenten waarin leerlingen kunnen leren. Zij leren luisteren naar elkaar, hun eigen aandeel te herkennen, rekening te houden met het perspectief van een ander en gezamenlijk naar een oplossing te zoeken. Dit sluit aan bij Vreedzaam en bij onze visie dat leerlingen mede-eigenaar zijn van het sociale klimaat binnen de school.

Leerlingmediatie is hiervan een concrete uitwerking. Jaarlijks worden leerlingen uit de groepen 6, 7 en 8 opgeleid tot leerlingmediator. Zij kunnen andere leerlingen begeleiden bij kleine, oplosbare conflicten. De mediatoren worden hiervoor getraind en begeleid door interne mediatortrainers. De verantwoordelijkheid voor de sociale veiligheid blijft altijd bij de medewerkers van de school.

Leerlingmediatie wordt alleen ingezet wanneer de situatie daarvoor geschikt is en beide leerlingen bereid zijn deel te nemen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een misverstand, een ruzie of een incidenteel conflict waarbij geen sprake is van onveiligheid of een ongelijke machtsverhouding.

Bij fysiek geweld, ernstige bedreiging, structureel pestgedrag, discriminatie, grensoverschrijdend gedrag of andere situaties waarin de veiligheid of het welzijn van een leerling in het geding is, wordt geen leerlingmediatie ingezet. In deze situaties nemen medewerkers de regie over en wordt gehandeld volgens de daarvoor geldende afspraken en protocollen van de school.

De inzet van leerlingmediatie wordt gevolgd en geëvalueerd. Mediationgesprekken worden kort geregistreerd en de gegevens worden gebruikt om patronen te signaleren

en de aanpak waar nodig bij te stellen. Zorgelijke signalen worden doorgegeven aan de verantwoordelijke medewerker.

2.4 Preventie van pesten en grensoverschrijdend gedrag

Binnen IBS As-Soeffah werken we actief aan het voorkomen van pesten en grensoverschrijdend gedrag. Een veilig pedagogisch klimaat, duidelijke normen en verwachtingen en het vroegtijdig herkennen van signalen vormen hierbij de basis. Preventie vindt gedurende het hele schooljaar plaats en is onderdeel van het dagelijks pedagogisch handelen.

Binnen Vreedzaam leren leerlingen hoe zij respectvol met elkaar omgaan, rekening houden met verschillen, verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag en op een vreedzame manier omgaan met conflicten. Daarbij leren zij ook het verschil herkennen tussen plagen, een conflict en pesten. De school draagt gezamenlijk een duidelijke norm uit: pesten, buitensluiten, discrimineren, intimideren en ander gedrag dat de veiligheid of waardigheid van een ander aantast, wordt niet geaccepteerd.

Het anti-pestbeleid van IBS As-Soeffah sluit hierop aan. De school zet in op positieve groepsvorming, een inclusieve schoolcultuur en het versterken van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor sociale veiligheid. Medewerkers zijn alert op veranderingen in gedrag, groepsdynamiek en onderlinge verhoudingen en reageren vroegtijdig wanneer signalen van onveiligheid zichtbaar worden.

Ook digitale sociale veiligheid krijgt aandacht. Vanaf groep 5 wordt binnen het anti-pestbeleid aandacht besteed aan digitaal pesten en sociale media. Dezelfde uitgangspunten die gelden voor de omgang met elkaar op school, gelden voor online gedrag wanneer dit invloed heeft op de veiligheid en het welzijn van leerlingen op school.

Wanneer preventief handelen onvoldoende blijkt en sprake is van pesten of ernstig grensoverschrijdend gedrag, wordt overgegaan naar de daarvoor vastgestelde aanpak. De verdere werkwijze bij pesten en andere vormen van sociale onveiligheid wordt in de betreffende hoofdstukken van dit veiligheidsplan beschreven.

Ik zou hier bewust nog niet de OPA, time-in/time-out of escalatiestappen uitwerken. In hoofdstuk 2 zeggen we vooral: zo proberen we het te voorkomen. Zodra het daadwerkelijk pesten of grensoverschrijdend gedrag is, komen we bij de interventies.

2.5 Samenwerking met ouders

Ouders en school hebben ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een belangrijke rol in het welzijn en de sociale veiligheid van leerlingen. IBS As-Soeffah vindt het daarom belangrijk dat ouders tijdig worden betrokken en dat er sprake is van open en respectvolle communicatie tussen school en thuis.

De samenwerking met ouders begint preventief. De school informeert ouders over de uitgangspunten en afspraken rondom sociale veiligheid en betrekt hen bij wat leerlingen op school leren over gedrag, verantwoordelijkheid en het omgaan met elkaar. Ook binnen Vreedzaam wordt de verbinding met thuis gezocht, zodat ouders weten aan welke thema's en vaardigheden in de groep wordt gewerkt.

Ouders kennen hun kind vanuit de thuissituatie en kunnen belangrijke signalen opmerken die op school niet altijd direct zichtbaar zijn. Andersom kan de school veranderingen waarnemen in gedrag, welbevinden of sociale relaties. Wanneer er zorgen of signalen zijn, worden deze zo vroeg mogelijk met ouders besproken. Daarbij staat het gezamenlijk zoeken naar wat een leerling nodig heeft centraal.

Van ouders verwachten wij dat zij zorgen over de sociale veiligheid van hun kind tijdig met school delen. Van de school mogen ouders verwachten dat signalen serieus worden genomen, zorgvuldig worden onderzocht en dat zij, voor zover dit binnen de privacyregels mogelijk is, worden geïnformeerd over de opvolging.

Wanneer meer ondersteuning nodig is, sluit de samenwerking met ouders aan bij de ondersteuningsstructuur van IBS As-Soeffah. Ouders worden daarbij als belangrijke informatiebron en samenwerkingspartner betrokken.

2.6 Vroegtijdig signaleren

Preventie betekent ook dat signalen van sociale onveiligheid zo vroeg mogelijk worden herkend. Medewerkers van IBS As-Soeffah zijn daarom alert op veranderingen in gedrag, welbevinden, sociale relaties en groepsdynamiek. Signalen kunnen zichtbaar worden tijdens lessen, pauzes en andere schoolactiviteiten, maar ook naar voren komen in gesprekken met leerlingen en ouders.

Naast deze dagelijkse signalering maakt de school gebruik van Leerling in Beeld (LiB) om de sociaal-emotionele ontwikkeling en sociale veiligheid van leerlingen systematisch te volgen. De uitkomsten worden niet op zichzelf bekeken, maar in samenhang met observaties van medewerkers, gesprekken met leerlingen en ouders en andere relevante informatie.

Signalering is geen eenmalige activiteit. De school volgt of ingezette acties effect hebben en stelt de aanpak waar nodig bij. Op deze manier vormt vroegsignalering de verbinding tussen het preventieve veiligheidsbeleid en de verdere ondersteuning en interventies binnen de school.

3. Signalering en monitoring van sociale veiligheid

IBS As-Soeffah wil niet alleen handelen wanneer sociale onveiligheid zichtbaar wordt, maar ook systematisch volgen hoe leerlingen de veiligheid op school ervaren. Signalering en monitoring helpen de school om risico's tijdig te herkennen, ontwikkelingen binnen groepen te volgen en het veiligheidsbeleid waar nodig bij te stellen.

De school combineert daarbij informatie uit de dagelijkse praktijk met systematische monitoring. Observaties van medewerkers, gesprekken met leerlingen en ouders, registraties van incidenten en gegevens uit Leerling in Beeld (LiB) worden in samenhang bekeken. Hierdoor ontstaat een breder beeld dan op basis van één instrument of één moment mogelijk is.

3.1 Dagelijkse signalering

De dagelijkse omgang met leerlingen vormt een belangrijke bron van informatie over hun sociale veiligheid en welbevinden. Medewerkers zijn alert op veranderingen in gedrag, stemming, sociale contacten en groepsdynamiek. Ook terugkerende conflicten, buitensluiten, opvallend teruggetrokken gedrag, angst, agressie of veranderingen in schoolgedrag kunnen aanleiding zijn om nader te kijken.

Signalen kunnen afkomstig zijn van de leerling zelf, medeleerlingen, medewerkers, ouders of andere betrokkenen. Een signaal wordt niet automatisch gezien als bewijs dat sprake is van sociale onveiligheid. De school onderzoekt wat er speelt en bepaalt op basis daarvan welke vervolgstappen nodig zijn.

Wanneer een signaal direct betrekking heeft op de veiligheid van een leerling, wordt niet gewacht op een volgend meet- of bespreekmoment. De veiligheid van de leerling staat voorop en er wordt gehandeld volgens de geldende afspraken en protocollen.

3.2 Systematische monitoring met Leerling in Beeld

Naast de dagelijkse signalering gebruikt IBS As-Soeffah Leerling in Beeld (LiB) voor het systematisch volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling en sociale veiligheid van leerlingen.

De sociaal-emotionele monitoring met LiB vindt tweemaal per schooljaar plaats en is opgenomen in de jaarplanning van de school. De eerste afname vindt plaats in het najaar en de tweede afname in het voorjaar.

De resultaten worden geanalyseerd en in samenhang bekeken met informatie uit de dagelijkse praktijk, waaronder observaties van medewerkers, gesprekken met leerlingen en ouders en relevante registraties. Daarbij wordt gekeken naar signalen en patronen op leerling-, groeps- en schoolniveau.

De uitkomsten worden gebruikt om te bepalen of aanvullende acties nodig zijn voor een individuele leerling, een groep of de school als geheel. Waar nodig worden interventies ingezet en wordt gevolgd of deze het gewenste effect hebben.

3.3 Analyse en bespreking van signalen en monitoringsgegevens.

Signalen uit de dagelijkse praktijk en de resultaten van Leerling in Beeld worden in samenhang bekeken. Daarbij wordt gekeken naar opvallende ontwikkelingen op leerling-, groeps- en schoolniveau.

De uitkomsten worden waar nodig besproken binnen de ondersteunings- en kwaliteitscyclus van de school en vormen de basis voor passende vervolgstappen.

3.4 Van analyse naar actie

Wanneer uit signalen of monitoring blijkt dat de sociale veiligheid aandacht vraagt, bepaalt de school welke actie nodig is. Dit kan gericht zijn op een individuele leerling, een groep of de school als geheel.

Afhankelijk van de situatie wordt aangesloten bij de bestaande werkwijzen en beleidsstukken, zoals Vreedzaam, het Anti-pestbeleid, leerlingmediatie, Kwaliteitskaart 4.3 Grensoverschrijdend gedrag of de ondersteuningsstructuur.

3.5 Evalueren en bijstellen

De school volgt of ingezette acties het gewenste effect hebben. Hiervoor worden onder andere observaties, gesprekken, registraties en volgende monitoringsgegevens gebruikt.

Wanneer het gewenste effect uitblijft, wordt de aanpak bijgesteld of opgeschaald. Terugkerende signalen en patronen worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van het veiligheidsbeleid.

4. Handelen bij ongewenst en grensoverschrijdend gedrag

4.1 Uitgangspunten bij het handelen

Binnen IBS As-Soeffah reageren we op ongewenst en grensoverschrijdend gedrag op een duidelijke, voorspelbare en pedagogisch verantwoorde manier. Het doel van ons handelen is het herstellen en waarborgen van de veiligheid, het begrenzen van gedrag en het ondersteunen van de leerling bij het maken van andere keuzes.

Bij iedere situatie kijken we naar de aard en ernst van het gedrag, de omstandigheden waarin het gedrag plaatsvindt en wat nodig is om de veiligheid van betrokken leerlingen en medewerkers te herstellen. De veiligheid van leerlingen en medewerkers staat daarbij altijd voorop.

We maken onderscheid tussen ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag. Niet ieder ongewenst gedrag is grensoverschrijdend en niet iedere situatie vraagt daarom om dezelfde interventie. Bij ongewenst gedrag wordt in eerste instantie pedagogisch gehandeld volgens de schoolbrede afspraken. Bij grensoverschrijdend gedrag wordt gehandeld volgens de As-Soeffahkaart Grensoverschrijdend gedrag.

Ons handelen is waar mogelijk gericht op herstel. Een interventie is niet alleen bedoeld om gedrag te stoppen, maar ook om de leerling te helpen begrijpen wat het gedrag met een ander doet, verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen handelen en op een veilige manier terug te keren naar de groep.

4.2 Onderscheid tussen ongewenst en grensoverschrijdend gedrag

Binnen IBS As-Soeffah maken we onderscheid tussen ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag. Dit onderscheid is belangrijk, omdat niet iedere situatie dezelfde aanpak vraagt.

Ongewenst gedrag is gedrag dat niet past binnen de afspraken en verwachtingen van de school. In dergelijke situaties wordt in eerste instantie pedagogisch gehandeld. De leerling wordt aangesproken op het gedrag, krijgt de gelegenheid het gedrag te herstellen en wordt ondersteund bij het maken van andere keuzes. Afhankelijk van de situatie kan hierbij gebruik worden gemaakt van de afspraken rondom time-in en time-out.

Bij grensoverschrijdend gedrag wordt gehandeld volgens de kwaliteitskaart 4.3 Grensoverschrijdend gedrag. Daarin wordt grensoverschrijdend gedrag omschreven als bewust kwetsend gedrag. Het bewust vernielen van materialen en het uitschelden van

een leerkracht worden als duidelijke voorbeelden genoemd. De beoordeling vindt plaats in overleg met een collega en het incident wordt geregistreerd in Parnassys.

Grensoverschrijdend gedrag wordt binnen deze werkwijze niet beschouwd als een optelsom van kleinere misdragingen. Daarmee voorkomen we dat herhaald ongewenst gedrag automatisch wordt aangemerkt als grensoverschrijdend gedrag.

Bij grensoverschrijdend gedrag worden ouders en schoolleiding betrokken en wordt gehandeld volgens de stappen van de vastgestelde kwaliteitskaart 4.3 Grensoverschrijdend gedrag.

4.3 Time-in en time-out

Wanneer een leerling ongewenst gedrag laat zien, wordt in eerste instantie pedagogisch gehandeld binnen de groep. De leerling krijgt de gelegenheid om tot rust te komen, het gedrag bij te stellen en opnieuw aan te sluiten bij de les of activiteit.

Binnen IBS As-Soeffah kan daarbij gebruik worden gemaakt van time-in en time-out. Deze interventies zijn bedoeld om gedrag te begrenzen, escalatie te voorkomen en de leerling te ondersteunen bij het herstellen van gewenst gedrag. Een time-in of time-out wordt niet ingezet als straf, maar als pedagogische interventie.

Bij een time-in blijft de leerling binnen de eigen groep en krijgt hij of zij tijdelijk een andere plek of ruimte om tot rust te komen en het gedrag te herstellen. Wanneer dit onvoldoende effect heeft of de situatie daarom vraagt, kan een time-out worden ingezet waarbij de leerling tijdelijk buiten de eigen groep wordt opgevangen.

Na een time-in of time-out wordt waar nodig aandacht besteed aan herstel en aan wat de leerling nodig heeft om weer op een goede en veilige manier deel te nemen aan de groep.

De concrete stappen, verantwoordelijkheden en afspraken rondom time-in en time-out zijn vastgelegd in het Stappenplan time-in/time-out van IBS As-Soeffah.

4.4 Handelen bij grensoverschrijdend gedrag

Wanneer sprake is van grensoverschrijdend gedrag, wordt gehandeld volgens de Kwaliteitskaart 4.3 Grensoverschrijdend gedrag van IBS As-Soeffah. De school kiest hierbij voor een duidelijke en voorspelbare aanpak, waarbij veiligheid, begrenzing en het voorkomen van herhaling centraal staan.

Het incident wordt geregistreerd in Parnassys en met de leerling besproken. Ouders worden betrokken en de schoolleiding wordt geïnformeerd. Met de leerling en ouders wordt besproken hoe herhaling van het gedrag kan worden voorkomen.

Wanneer grensoverschrijdend gedrag zich binnen de in de kwaliteitskaart beschreven termijn opnieuw voordoet, wordt gehandeld volgens de daarin vastgelegde stappen. De maatregelen worden stapsgewijs opgeschaald. Daarbij kunnen onder andere tijdelijke plaatsing in een andere groep en, in een verder stadium, schorsing aan de orde zijn.

Bij iedere stap blijft de school kijken naar wat nodig is om de veiligheid te herstellen, herhaling te voorkomen en de leerling weer op een verantwoorde manier te laten deelnemen aan het onderwijs.

De concrete termijnen, stappen en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de Kwaliteitskaart 4.3 Grensoverschrijdend gedrag en worden daarom in dit veiligheidsplan niet afzonderlijk herhaald.

4.5 Herstel en terugkeer

Na een interventie of maatregel is er aandacht voor herstel en een veilige terugkeer naar de groep. Het doel is dat de leerling opnieuw kan deelnemen aan het onderwijs binnen de afspraken en grenzen die op school gelden.

Waar passend wordt met de leerling teruggekeken op wat er is gebeurd. De leerling wordt geholpen om inzicht te krijgen in het eigen gedrag, de gevolgen daarvan voor anderen en wat nodig is om herhaling te voorkomen. Wanneer anderen door het gedrag zijn geraakt, wordt ook gekeken wat nodig is om de relatie en het gevoel van veiligheid te herstellen.

Herstel betekent niet dat gedrag zonder consequenties blijft. Begrenzen en herstellen gaan binnen IBS As-Soeffah samen. Een leerling krijgt de mogelijkheid om verantwoordelijkheid te nemen en opnieuw te beginnen, terwijl de school tegelijkertijd bewaakt dat andere leerlingen en medewerkers zich veilig kunnen voelen.

Wanneer terugkeer naar de eigen groep na een maatregel plaatsvindt, maakt de medewerker waar nodig afspraken met de leerling over gewenst gedrag en de ondersteuning die daarbij nodig is. Bij terugkerende zorgen wordt aangesloten bij de ondersteuningsstructuur van de school.

4.6 Registratie, oudercontact en opschaling

Zorgvuldige registratie en communicatie zijn onderdeel van het handelen bij ongewenst en grensoverschrijdend gedrag. Hiermee zorgen we voor continuïteit in de aanpak en kunnen terugkerende signalen en patronen tijdig worden herkend.

Bij grensoverschrijdend gedrag wordt het incident geregistreerd in Parnassys. Ouders worden geïnformeerd en de schoolleiding wordt betrokken volgens de stappen uit Kwaliteitskaart 4.3 Grensoverschrijdend gedrag.

Bij de registratie wordt feitelijk en zorgvuldig beschreven wat is waargenomen, welke actie is ondernomen, welke afspraken zijn gemaakt en wie daarbij betrokken zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met de privacy van alle betrokkenen.

Wanneer incidenten zich herhalen of de veiligheid onvoldoende kan worden hersteld, wordt opgeschaald volgens de geldende afspraken. Indien nodig wordt daarbij ook de ondersteuningsstructuur van de school betrokken. Bij een eventuele schorsing of verwijdering wordt gehandeld volgens de daarvoor geldende wettelijke procedure en het beleid van het bevoegd gezag.

Registraties worden niet alleen gebruikt voor de opvolging van individuele incidenten. Waar relevant worden terugkerende signalen en patronen ook betrokken bij de evaluatie van de sociale veiligheid op groeps- en schoolniveau.

5. Pesten en sociale veiligheid

5.1 Uitgangspunten en definitie van pesten

Binnen IBS As-Soeffah heeft iedere leerling recht op een veilige omgeving waarin hij of zij zichzelf kan zijn en zich kan ontwikkelen. Pesten, buitensluiten en het bewust beschadigen van de waardigheid of veiligheid van een ander passen niet binnen de waarden en normen van onze school.

Vanuit onze islamitische identiteit leren we leerlingen zorgvuldig om te gaan met de ander. In de Qur’an wordt expliciet gewaarschuwd tegen het bespotten en kleineren van anderen:

“O jullie die geloven, laat een volk een ander volk niet bespotten; misschien zijn zij wel beter dan zij.” (Qur’an 49:11)

Binnen As-Soeffah maken we onderscheid tussen plagen, een conflict en pesten. Bij pesten is sprake van negatieve intentie, herhaald of langdurig negatief gedrag en een ongelijke machtsverhouding. Een ruzie of een eenmalig conflict tussen leerlingen is

daarom niet automatisch pesten. Dit onderscheid is belangrijk om te kunnen bepalen welke aanpak nodig is.

Wanneer sprake is van pesten, neemt de school de regie. De verantwoordelijkheid voor het stoppen van pesten wordt niet bij de gepeste leerling gelegd. De school richt zich op het herstellen van de veiligheid, het doorbreken van het pestgedrag en het versterken van de verantwoordelijkheid van de betrokken leerlingen en de groep.

5.2 Preventieve aanpak

IBS As-Soeffah zet in de eerste plaats in op het voorkomen van pesten. Een positief pedagogisch klimaat, sterke groepsvorming en duidelijke gezamenlijke normen vormen hiervoor de basis. Pesten wordt daarbij niet alleen gezien als gedrag tussen twee leerlingen, maar als een groepsproces waarop de omgeving invloed heeft.

Binnen Vreedzaam werken leerlingen gedurende het hele schooljaar aan sociale vaardigheden, respectvolle omgang, het omgaan met verschillen, verantwoordelijkheid voor elkaar en het vreedzaam oplossen van conflicten. Leerlingen leren dat zij niet alleen verantwoordelijk zijn voor hun eigen gedrag, maar ook kunnen bijdragen aan de veiligheid van een ander. Deze preventieve werkwijze sluit aan bij het Anti-pestbeleid 2026-2027 van IBS As-Soeffah, waarin positieve groepsvorming, een inclusieve schoolcultuur en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor sociale veiligheid centraal staan.

Medewerkers dragen gezamenlijk de norm uit dat pesten, buitensluiten, vernederen en discrimineren niet worden geaccepteerd. Zij zijn alert op de onderlinge verhoudingen binnen de groep en grijpen vroegtijdig in bij plagen, uitsluiting of andere signalen die zich tot pestgedrag kunnen ontwikkelen. Ook wordt met leerlingen besproken wat zij zelf kunnen doen wanneer zij zien dat een ander wordt buitengesloten of gepest.

5.3 Signaleren en melden van pesten

Pesten vindt niet altijd zichtbaar plaats. Leerlingen kunnen worden buitengesloten, genegeerd, uitgelachen of online worden lastiggevallen zonder dat een medewerker dit direct waarneemt. Medewerkers van IBS As-Soeffah zijn daarom alert op veranderingen in gedrag, welbevinden, sociale contacten en de sfeer binnen de groep.

Signalen van pesten kunnen afkomstig zijn van de leerling zelf, medeleerlingen, ouders of medewerkers. Ook terugkerende conflicten, veranderingen in groepsdynamiek of opvallend teruggetrokken of juist agressief gedrag kunnen aanleiding zijn om nader te onderzoeken wat er speelt.

Wanneer een leerling of ouder een signaal van pesten afgeeft, wordt dit serieus genomen. De school onderzoekt zorgvuldig wat er speelt en maakt daarbij onderscheid tussen plagen, een conflict en pesten. Daarbij wordt aangesloten bij de criteria uit het Anti-pestbeleid 2026-2027: negatieve intentie, herhaling of langdurig negatief gedrag en een ongelijke machtsverhouding.

Bij een vermoeden van pesten wordt niet afgewacht tot volledige zekerheid bestaat. De betrokken medewerker bespreekt het signaal en zorgt dat passende vervolgstappen worden gezet. Waar nodig wordt het aanspreekpunt pesten/de coördinator van het anti-pestbeleid betrokken.

Ook signalen uit Leerling in Beeld (LiB), observaties en andere relevante registraties kunnen aanleiding geven om nader naar de sociale veiligheid van een leerling of groep te kijken. Daarmee sluit de signalering van pesten aan bij de bredere monitoring van sociale veiligheid zoals beschreven in hoofdstuk 3.

5.4 Handelen bij pesten: Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA)

Wanneer uit onderzoek blijkt dat sprake is van pesten, wordt binnen IBS As-Soeffah gehandeld volgens het Anti-pestbeleid 2026-2027. Daarbij wordt eerst gekeken naar de veiligheid en het pedagogisch klimaat in de groep en naar wat nodig is om het pesten te stoppen.

Wanneer aanvullende interventie nodig is, wordt de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA) ingezet. Deze aanpak is gebaseerd op de No-Blame-benadering en richt zich niet op schuld, verwijten of straf, maar op het herstellen van veiligheid, het stimuleren van empathie en het gezamenlijk nemen van verantwoordelijkheid.

Eerst vindt een gesprek plaats met de leerling die wordt gepest. Vervolgens wordt een zorgvuldig samengestelde steungroep gevormd, waarin ook de leerling die pest, meelopers en mogelijke helpers kunnen deelnemen. De steungroep denkt mee over concrete manieren om ervoor te zorgen dat de gepeste leerling zich weer veilig en gesteund voelt.

Na ongeveer een week wordt met de gepeste leerling en de leden van de steungroep afzonderlijk geëvalueerd hoe de situatie zich heeft ontwikkeld. Wanneer het pesten niet is gestopt of de veiligheid onvoldoende is hersteld, wordt de aanpak voortgezet of worden aanvullende maatregelen genomen.

De school blijft gedurende het proces verantwoordelijk voor het bewaken van de veiligheid. De OPA betekent dan ook niet dat ernstig of aanhoudend pestgedrag zonder

begrenzing blijft. Wanneer de situatie daarom vraagt, wordt opgeschaald volgens de geldende afspraken binnen IBS As-Soeffah.

5.5 Digitaal pesten

Digitaal pesten kan grote gevolgen hebben voor het gevoel van veiligheid van leerlingen. Online gedrag kan buiten schooltijd plaatsvinden, maar doorwerken in de relaties, het welbevinden en de sociale veiligheid op school. Wanneer dit het geval is, ziet IBS As-Soeffah dit als onderdeel van haar verantwoordelijkheid voor een veilig schoolklimaat.

Binnen de preventieve aanpak wordt vanaf groep 5 aandacht besteed aan digitaal pesten en het verantwoord omgaan met sociale media. Leerlingen leren dat de normen voor respectvolle omgang niet ophouden bij het schoolplein of de klas, maar ook gelden in digitale communicatie.

Wanneer de school signalen ontvangt van digitaal pesten, worden deze serieus genomen en wordt onderzocht wat er speelt. Daarbij wordt, net als bij andere vormen van pesten, gekeken naar de aard van het gedrag, herhaling, negatieve intentie en de onderlinge machtsverhouding.

Wanneer sprake is van digitaal pesten dat invloed heeft op de sociale veiligheid op school, wordt gehandeld volgens het Anti-pestbeleid 2026-2027. Ouders worden waar nodig betrokken en afspraken worden gemaakt om het pestgedrag te stoppen en de veiligheid te herstellen.

5.6 Ouders, registratie en nazorg

Bij signalen of vastgestelde situaties van pesten worden ouders tijdig betrokken. De school vindt het belangrijk dat ouders en school vanuit hun eigen verantwoordelijkheid samenwerken aan het herstellen van de veiligheid. Daarbij staat het belang van de betrokken leerlingen centraal.

Afspraken en relevante ontwikkelingen worden zorgvuldig vastgelegd. Bij de registratie wordt feitelijk beschreven wat is gesignaleerd, welke gesprekken en interventies hebben plaatsgevonden en welke vervolgafspraken zijn gemaakt. Daarbij wordt rekening gehouden met de privacy van alle betrokken leerlingen.

Na een interventie stopt de aandacht niet zodra het pestgedrag lijkt te zijn beëindigd. De school blijft volgen of de leerling zich weer veilig voelt, of het pestgedrag daadwerkelijk is gestopt en hoe de onderlinge verhoudingen en groepsdynamiek zich ontwikkelen. Binnen de Oplossingsgerichte Pestaanpak vindt daarom ook expliciet een vervolg- en evaluatiemoment plaats.

Wanneer de veiligheid onvoldoende herstelt of het pestgedrag terugkeert, worden aanvullende stappen gezet. Afhankelijk van de situatie kan daarbij worden aangesloten bij de ondersteuningsstructuur of andere geldende afspraken en protocollen van IBS As-Soeffah.

6. Ondersteuning, zorg en samenwerking met ouders

Wanneer zorgen over de sociale veiligheid of het welbevinden van een leerling meer vragen dan het reguliere pedagogisch handelen, wordt aangesloten bij de ondersteuningsstructuur van IBS As-Soeffah.

De leerkracht bespreekt de signalen en betrekt waar nodig de intern begeleider. Samen wordt bekeken wat de leerling nodig heeft en welke ondersteuning passend is. Ouders worden hierbij tijdig betrokken en relevante afspraken en ontwikkelingen worden vastgelegd.

Wanneer de ondersteuningsbehoefte de mogelijkheden van de school overstijgt, wordt volgens de geldende procedures aanvullende ondersteuning of externe expertise betrokken. Bij acute of ernstige onveiligheid wordt direct gehandeld; de veiligheid van de leerling staat voorop.

Voor de verdere werkwijze wordt verwezen naar het Ondersteuningsplan van IBS As-Soeffah.

7. Incidenten, registratie en opvolging

Veiligheidsincidenten worden binnen IBS As-Soeffah zorgvuldig en feitelijk geregistreerd volgens de daarvoor geldende schoolafspraken en protocollen. Registratie ondersteunt een zorgvuldige opvolging en helpt de school om terugkerende signalen en patronen te herkennen.

Bij ernstige incidenten staat het direct herstellen en waarborgen van de veiligheid voorop. De schoolleiding wordt betrokken en ouders worden, voor zover passend bij de situatie, zo spoedig mogelijk geïnformeerd. Wanneer nodig wordt gehandeld volgens de geldende wettelijke verplichtingen en worden externe partijen betrokken, zoals het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar, de Inspectie van het Onderwijs, Veilig Thuis of de politie.

Terugkerende signalen en patronen worden meegenomen in de evaluatie van de sociale veiligheid en kunnen aanleiding zijn om maatregelen, ondersteuning of schoolbrede

afspraken bij te stellen. Bij registratie en informatie-uitwisseling wordt zorgvuldig omgegaan met de privacy van alle betrokkenen.

8. Communicatie en klachten

Afspraken over sociale veiligheid worden actief gecommuniceerd met leerlingen, medewerkers en ouders. Ouders worden onder meer geïnformeerd over de schoolbrede aanpak, relevante gedragsafspraken en de thema's van Vreedzaam. Bij incidenten communiceert de school zorgvuldig, tijdig en met inachtneming van de privacy van betrokkenen.

Wanneer een leerling, ouder of medewerker een klacht heeft over sociale veiligheid of het handelen van de school, kan gebruik worden gemaakt van de geldende klachtenregeling en de beschikbare contact- en vertrouwenspersonen.

9. Specifieke veiligheidsdomeinen

Naast sociale veiligheid bevat het veiligheidsbeleid afspraken of verwijzingen voor specifieke situaties, zoals kindermishandeling en huiselijk geweld, discriminatie, seksuele intimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag, ongevallen en bedrijfshulpverlening, medicijnverstrekking en medisch handelen, overlijden en rouw, infectieziekten, privacy en het gebruik van mobiele telefoons en sociale media.

Deze onderdelen worden in de volgende inhoudelijke ronde uitsluitend opgenomen voor zover zij aansluiten bij actuele wet- en regelgeving en de daadwerkelijk geldende school- of bestuursafspraken. Verouderde passages uit het eerdere veiligheidsplan worden niet automatisch overgenomen.

10. Evaluatie, borging en PDCA

As-Soeffah werkt cyclisch aan sociale veiligheid. Signalen, monitorgegevens en registraties worden geanalyseerd, verbeterpunten worden bepaald en acties worden uitgevoerd. Vervolgens wordt nagegaan of de aanpak het gewenste effect heeft en worden afspraken waar nodig bijgesteld.

Ook binnen leerlingmediatie is deze werkwijze zichtbaar: doelen en opleiding worden gepland, mediatoren worden ingezet en registraties bijgehouden, resultaten worden besproken en de werkwijze wordt op basis van evaluatie aangepast. Deze manier van werken ondersteunt de schoolbrede kwaliteitscyclus rond sociale veiligheid.

Het veiligheidsplan wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd en eerder aangepast wanneer incidenten, monitoring, wetgeving of ontwikkelingen binnen de school daartoe aanleiding geven.

11. Samenhangende documenten

Beleidsplan Burgerschap IBS As-Soeffah (actuele versie)

Anti-pestbeleid IBS As-Soeffah 2026-2027

Stappenplan time-in en time-out

Escalatieladder grensoverschrijdend gedrag (na definitieve vaststelling)

Werkwijze leerlingmediatie volgens 2026-2027

Zorgplan

Klachtenregeling

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Schoolgids 2026-2027

Overige relevante bestuursprotocollen en veiligheidsafspraken